

การรับรู้และประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน
ในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

People's Perception and Application of The Principles of Sufficiency Economy Philosophy
in Banglane Subdistrict, Bangyai District, Nontaburi Province

ศศิวิมล วีระสัมฤทธิ์¹, โกวิท กังสนันท์²

Sasiwimon Weerasumrit¹, Associate Kowit Kangsanant²

¹นิสิตหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

¹ Graduate student in Public Administration, Public Administration Program, Rajapruk University

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

² Advisor, Public Administration, Public Administration Program, Rajapruuek University

E-mail address: aimeor2307@gmail.com

Abstract

This research aims to study the state of perception. adapt The survey of public sector problems and obstacles in the promotion and implementation of policies and plans related to Sufficiency Economy Philosophy in the Bang Lan District, Bang Yai District, Nonthaburi Province. The study method used survey form. Using the questionnaire The test was based on academic criteria and the questionnaire was tested for Cronbach. 976 samples were collected from 260 farmers. Quantitative data analysis in this study was based on a descriptive descriptive statistical analysis. Principles of Sufficiency Economy Philosophy. Overall, the mean was at a moderate level (\bar{X} = 3.13). The major problems, obstacles, and expectations for public sector roles were at the high level (\bar{X} = 3.81). Principles and theoretical frameworks. The philosophy of economics is limited by the limitations that villagers can not implement.

Key Words: Sufficiency Economy Philosophy, Social Development, Sufficiency Economy Applications, Sustainable Development

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพการรับรู้ การประยุกต์ใช้ และการสำรวจปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมและการดำเนินการนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี วิธีการศึกษาใช้รูปแบบเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม มีการตรวจเป็นไปตามเกณฑ์หลักวิชาการ และนำแบบสอบถามมาทดสอบกับกลุ่มทดสอบได้ค่าความน่าเชื่อถือ .976 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน จากกลุ่มเกษตรกร การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการศึกษานี้ใช้ขั้นตอนทางสถิติเชิงพรรณนาแบบพื้นฐานผลการศึกษาพบว่า ด้านหลักการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับ

[385]

วารสารรัชต์ภาคย์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 26 พฤษภาคม-สิงหาคม 2561 TCI กลุ่มที่ 2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปานกลาง ($\bar{X}= 3.13$) ด้านหลักการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$) ด้านหลักปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังต่อบทบาทหน่วยงานภาครัฐโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) แสดงให้เห็น นัยยะที่ยืนยันและสนับสนุนข้อเสนอแนวความคิด หลักการและกรอบทฤษฎีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีนัยยะเชิง ข้อจำกัดที่ชาวบ้านไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การพัฒนาสังคม, การประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียง, การพัฒนาแบบยั่งยืน

บทนำ

ในปัจจุบัน วงการต่างๆให้ความสนใจกับการพัฒนาประเทศไทยต่างยอมรับกันทั่วไปว่า กระบวนการพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรกถึงฉบับก่อนปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดสภาพปัญหาและความขัดแย้งในสังคมไทยหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาและความขัดแย้งด้านสำคัญคือระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้ประเทศมีความทันสมัยและการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมที่มุ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและผลลัพธ์ที่ตามมาคือความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เท่าเทียมกันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนซึ่งเป็นฐานรากของสังคม การพัฒนาประเทศที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการขาดคุณภาพดังกล่าวจึงต้องเผชิญหน้ากับความเสี่ยงภัย ไม่แน่นอน และภาวะอันตรายในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เมื่อประเทศต้องเผชิญหน้ากับแรงกดดันและการขับเคลื่อนของกระแสโลกาภิวัตน์ที่สร้างผลกระทบที่รุนแรงและอย่างกว้างขวางต่อกระบวนการพัฒนาของประเทศไทย สภาพวิกฤติของการพัฒนาประเทศดังกล่าวจึงผลักดันให้วงการพัฒนาประเทศได้พยายามมองหาทิศทางและทางเลือกที่เหมาะสมกว่าและสามารถชี้้นำอนาคตที่แก้ไขปัญหาและความขัดแย้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่กล่าวในตอนต้นได้ หนึ่งในทิศทางใหม่คือการนำเอาแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์กับกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้กลายเป็นกระแสความคิดที่มีบทบาท ความสำคัญและอิทธิพลมากขึ้นสังคมไทย ขอบเขตความสำคัญและอิทธิพลทางความคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้เกิดขึ้นเป็นปรากฏการณ์ที่แพร่หลายในวงกว้างในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ผ่าน มาและฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564) โดยมีการกำหนดในแผนอย่างชัดเจนที่เน้นให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการสำคัญ ควบคู่กับการพัฒนาที่ยั่งยืน คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การเติบโตทางเศรษฐกิจที่สามารถลดความเหลื่อมล้ำ และการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม นอกจากนี้ รัฐบาลชุดปัจจุบันยังรับเอาแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการบริหารสังคมในองค์รวม ส่งเสริมให้สังคมในทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม รวมทั้งทุกระดับสังคมตั้งแต่สถาบัน องค์กร ชุมชน กลุ่ม และแต่ละบุคคล ได้มีการรับรู้และพิจารณาการนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตหรือในด้านสำคัญของชีวิตอย่างกว้างขวาง เอาจริงเอาจัง และเป็นรูปธรรมในภาพรวมของสังคมไทย เราสามารถกล่าวได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้เชื่อมโยงและซึมซับเข้าไปในเกือบทุกส่วนของชีวิตสังคม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ทรงเน้นย้ำ

แนวทางการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน บนหลักแนวคิด การพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ และมีความสุขโดยใช้หลักพอประมาณ การคำนึงถึงความเป็นเหตุเป็นผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว การทรงเตือนสติถึงความไม่ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนามาที่สมดุล ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี เป็นกรอบในการคิดและการกระทำ สามารถประยุกต์ใช้ทุกมิติชีวิต ทั้งระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ

นโยบายการส่งเสริมให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงชีวิตและทำงานในสังคมของรัฐบาลได้รับการถ่ายทอดและเผยแพร่ไปสู่สถาบันองค์กร และหน่วยงานภาครัฐในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยงานที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้รับมอบหมายให้มีบทบาทหน้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนและชุมชน รวมถึงการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ประชาชนในระดับรากหญ้า ดังนั้น จะเห็นได้ว่าในช่วงที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล มีการวางแผนและการรณรงค์เพื่อส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นและพื้นที่กันอย่างแพร่หลาย ทิศทางความเข้มข้น และการลงทุนในแผนงานการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับท้องถิ่นมีความหลากหลายและขึ้นอยู่กับปัจจัยความสามารถของแต่ละท้องถิ่น

พื้นฐานของบทบาทและความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการกำหนดทิศทางสังคมไทย การหล่อหลอมด้านปรัชญาและแนวการดำรงชีพของคนไทย และการส่งเสริมและดำเนินการนโยบายในระดับท้องถิ่นดังได้กล่าวแล้ว เป็นจุดเริ่มต้นความสนใจของ

การศึกษาในประเด็นการรับรู้และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนนี้ เหตุผลของการเลือกพื้นที่ชุมชนตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เน้นการขยายจะรู้ว่าประชาชนในกลุ่มอาชีพการเกษตรมีทัศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ อย่างไรและมีความแตกต่างจากกลุ่มอาชีพอื่นในพื้นที่เมืองอย่างไร นอกจากนี้ การศึกษายังสะท้อนให้เห็นความสำคัญและคณูปการบางด้านคือ

1) ผู้ศึกษามีข้อสังเกตทั่วไปว่าเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมักจะเน้นการส่งเสริมและเผยแพร่ในระดับแนวคิดและหลักการเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังขาดการศึกษาที่เป็นหลักฐานรูปธรรมว่าเกิดขึ้นจริงมากน้อยแค่ไหน

2) การศึกษาระดับแต่ละบุคคลจะช่วยให้การอธิบายในมุมมองจิตวิทยาว่าประชาชนมีการตอบสนองต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในฐานะที่เป็นสิ่งแวดล้อมด้านความรู้และนโยบายรัฐอย่างไร

3) การศึกษาในบริบทของสังคมลักษณะอาชีพเกษตรกรรมและพื้นที่กึ่งชนบทจะเป็นพื้นฐานของการเปรียบเทียบกับประชาชนและชุมชนในอาชีพและพื้นที่ลักษณะอย่างอื่น ซึ่งจะส่งเสริมการต่อยอดความรู้และการอธิบายปรากฏการณ์ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้กว้างและชัดเจนมากขึ้น ส่วนคำถามการวิจัยหลักครอบคลุมประเด็นคือประชาชนในตำบลบางเลนมีการรับรู้และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร และเขาพบปัญหาอุปสรรคและคาดหวังอะไรบ้าง ในกระบวนการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางเลน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนชุมชนตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่จังหวัดนนทบุรี

2. เพื่อศึกษาขอบเขตและลักษณะการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในตำบลบางเลน

3. เพื่อศึกษาปัญหาและความคาดหวังของประชาชนในตำบลบางเลนในการส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวความคิดและทฤษฎี

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีพัฒนาการมาจากปรากฏการณ์พื้นฐานที่เกี่ยวกับแนวความคิดทั่วไป มุมมอง ข้อเสนอ ความรู้และทฤษฎี ตัวแบบความคิด และหลักการปฏิบัติในรูปแบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงสังคม นักคิดและนักวิชาการในหลายสาขาได้นำเสนอความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในมุมมองที่มีความหลากหลาย เนื่องจากหลักเศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของพหุสาขาวิชา (interdisciplinary) ซึ่งครอบคลุม อาทิ ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยาการบริหารและการจัดการการบริหารการพัฒนา เป็นต้น ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้ทรงริเริ่มพระราชทานแนวความคิดนี้ในพระราชดำรัสในโอกาสต่างๆ เพื่อเป็นข้อคิดทางเลือกของการพัฒนาในทุกระดับของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 ได้มีการถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปยังทุกภาคส่วนของสังคมอย่างกว้างขวาง นักวิชาการและผู้ที่อยู่ในวงการพัฒนาสังคมและชุมชนมีการตีความและขยายความเพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนในสังคม รวมถึงการให้ข้อคิดทางทฤษฎีและข้อเสนอแนะด้านการนำไปปฏิบัติจริงอย่างหลากหลาย

ในด้านแนวความคิดและหลักการคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2549, หน้า 4) (Subcommittee Sufficiency Economy, 2006) ได้

อธิบายว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะทางการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงรัฐ เพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาและการบริหารในทางสายกลางและมีความสมดุล และสามารถปรับตัวก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์และบนฐานความคิดที่คล้ายกัน อภิชัย พันธเสน (2550) (Apichai Polasen, 2007) ได้ชี้ให้เห็นว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งวิถีคิดที่จะนำชีวิตไปสู่การมีความสุขมากขึ้นและวิถีการปฏิบัติให้มีดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและการพัฒนาที่ยั่งยืนหลักการสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงจึงประกอบด้วยหลักการพึ่งตนเอง หลักการสร้างภูมิคุ้มกัน หลักความรู้และความสามารถ และหลักคุณธรรม นอกจากนี้ สถาบันไทยพัฒนา (2553) (Thaipat Institute, 2010) ได้จำแนกเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น 3 ระดับคือ 1) เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน 2) เศรษฐกิจพอเพียงแบบองค์กรก้าวหน้า และ 3) เศรษฐกิจพอเพียงแบบเครือข่ายก้าวหน้า ทั้ง 3 ระดับนี้มีความสัมพันธ์และพัฒนาการที่เชื่อมโยงและพึ่งพาต่อกันในองค์รวม

แนวคิดของความพอเพียงในระบบเศรษฐกิจพอเพียงสามารถแบ่งออกเป็น 5 มิติหลักคือ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะขอบเขตที่กว้างและครอบคลุมเป็นองค์รวมมากกว่าแนวคิดเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ในแต่ละมิติยังแยกออกเป็นองค์ประกอบย่อย โดยมีปัจจัย "คนเป็นศูนย์กลาง" ของการพัฒนา ที่ชี้ให้เห็นความจำเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านจิตใจที่มีความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมองผลประโยชน์ส่วนรวม (สุนัย เศรษฐบุญสร้าง, 2550) (Sunai SersBoonsrang, 2007) โดยเฉพาะในระดับบุคคลและครอบครัว สุเมธ ตันติเวชกุล (2539, หน้า 10) (Sumet Tantivejkul, 1996) อธิบายให้เห็นว่าหลักการสำคัญของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในแนวคิดเศรษฐกิจ

พอเพียงจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อ คนต้องพัฒนาตนเองและ
ครอบครัวอย่างจริงจังและอย่างต่อเนื่อง

กรอบความคิดของการรับรู้และการประยุกต์หลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงครอบคลุมหลายด้านที่มีความ
เชื่อมโยงกันตั้งแต่ ด้านหลักการพื้นฐานและความหมาย
ด้านมิติสำคัญ ด้านทุน ด้านสภาวะตนเอง ด้านสภาวะ
ครอบครัว และ ด้านสภาวะ การพัฒนาชุมชน
ขณะเดียวกันเนื่องจากนโยบายและแผนงานการ
ส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปยังชุมชนและ
ครัวเรือนอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น การตรวจสอบและประเมินผลแผนงานของ
หน่วยงานภาครัฐจึงมีความจำเป็นและความสำคัญ บน
พื้นฐานของการทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวแล้วเราสามารถกำหนดการวาง
กรอบแนวคิดของการวิจัยได้

ระเบียบวิธีวิจัย

แนวทางการศึกษาครั้งนี้เน้นการศึกษาเชิง
สำรวจ โดยมีประชาชนผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่
ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เป็น
ประชากรของการวิจัยและส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ
เกษตรกร มีจำนวนประมาณ 400 คน การสุ่มตัวอย่าง
เน้นวิธีการสุ่มแบบสะดวก ที่คัดเลือกตัวแทนให้ข้อมูลที่
สามารถเข้าถึงได้ง่ายและให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถามของการสำรวจรวมถึงการให้ข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับการแจกแบบสอบถาม จากการใช้สูตรการ
คัดเลือกตัวแทนของยามาเน่ สามารถคัดเลือกตัวอย่าง
ร้อยละหรือเท่ากับ 260 คน และสามารถแยกย่อย
ออกเป็นตัวแทนจากหมู่บ้านต่างๆ ได้ ทั้งหมด 10 หมู่ 1.
บ้านบางเลน 2.บ้านบางพลู 3.บ้านบางมะฆาง 4.บ้านบาง
สะแก 5.บ้านคลองวัดปรางค์หลวง 6.บ้านวัดยุคันธรวาส
7.บ้านศรีราษฎร์ 8.บ้านบางสะแก 9.บ้านวัดน้อย 10.บ้าน
หน้าโรงสี

ผู้วิจัยในการลงพื้นที่ภาคสนามในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลในพื้นที่ชุมชนตำบลบางเลนได้ติดต่อ
ประสานงานไปถึงสำนักงานเทศบาลตำบลบางเลน
อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยการขอหนังสือจาก
บัณฑิตวิทยาลัย คณะรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลในพื้นที่ชุมชนตำบลบางเลนผู้บริหาร
สำนักงานเทศบาลตำบลบางเลนท่านนายกเทศมนตรี
ได้มีจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ (อบต.บางเลน) 2 คน เข้ามา
ช่วยเหลือแนะนำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพความ
เป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนตำบลบางเลน โดยผู้วิจัยได้
มีการปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ (อบต.บางเลน) เพื่อทำ
ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดในลงพื้นที่ในชุมชนตำบล
บางเลน ซึ่งครอบคลุมการรับรู้และการประยุกต์หลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนตำบลบางเลน เพื่อใน
แก่การเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน โดยเจ้าหน้าที่
ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในการวางแผนและแจก
แบบสอบถามแล้วอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลต่าง
ๆ ให้ประชาชนทำความเข้าใจในการทำแบบสอบถามใน
ครั้งนี้ โดยได้รับความความร่วมมือจากประชาชนใน
ตำบลบางเลนได้เป็นอย่างดี

การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
การวิจัยครั้งนี้จะเน้นการใช้เครื่องมือการสำรวจ ทศนคติ
และความคิดเห็นบุคคลโดยการใช้แบบสอบถาม ในด้าน
และประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง การตรวจสอบระดับความเชื่อมั่น (reliability)
นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ
มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้ง และนำ
แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้ทดลองใช้
(Try - Out) กับประชาชนในชุมชนตำบลบางเลน จังหวัด
นนทบุรีที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนนำ
แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขแล้ว ไปใช้ทดลอง
ใช้ (Try - Out) กับกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน เพื่อหาค่า

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Correlation) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach,1990 : 202-204) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไปรวมทั้งหมดของค่าครอนบาค .976

ผู้วิจัยจัดทำเอกสารแบบสอบถามทั้งหมด 260 ชุด เพื่อเก็บข้อมูลของประชาชนชุมชนตำบลบางเลนเมื่อได้ไปรับแบบสอบถามกลับคืนมาพบว่าประชาชนตอบแบบสอบถาม 150 ชุด ประชาชนบอกว่าเนื้อหาของแบบสอบถามรายละเอียดค่อนข้างเยอะและได้อ่านแบบสอบถามแล้วคิดว่าอ่านแล้วได้ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญา

เศรษฐกิจมากขึ้นแล้วจะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง

ผลการวิจัย

พบว่า 1.ด้านการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในกรอบหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย ด้านหลักการพื้นฐาน ด้านนิยามและความหมาย ด้านมิติสำคัญ ด้านทุน ด้านสถานะตนเอง ด้านสถานะครอบครัว และด้านสถานะการพัฒนาชุมชน ในด้านต่าง ๆ ประชาชนในตำบลบางเลนมีการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถแสดงได้ในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1 มิติการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มิติการรับรู้	ระดับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.ด้านภูมิหลังหลักการพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง		3.29	
2.ด้านนิยามและความหมายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		3.08	
3.ด้านมิติสำคัญหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		2.91	
4.ด้านทุนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		3.08	
5.ด้านสถานะตนเองในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		3.14	
6.ด้านสถานะครอบครัวในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		3.34	
7.ด้านสถานะการพัฒนาชุมชนในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		3.06	
เฉลี่ย		3.13	

จากตาราง การศึกษาพบว่าประชาชนในตำบลบางเลนมีการรับรู้เกี่ยวกับมิติต่าง ๆ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมเฉลี่ยในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.13) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างด้านต่าง ๆ พบว่าการรับรู้สถานะครอบครัวในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านภูมิหลังหลักการพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงและด้านสถานะตนเองในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีลำดับมากที่สุด ส่วนด้านทุนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านนิยามและความหมายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสถานะการ

พัฒนาชุมชนในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และด้านมิติสำคัญมีลำดับตามความสำคัญต่าง ๆ รองลงมา

เมื่อวิเคราะห์เจาะลึกลงไปในเรื่องประกอบของทุกด้านการศึกษาพบว่าประชาชนในชุมชนตำบลบางเลน มีการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่อง ภูมิคุ้มกันที่ตัว คือ การเตรียมการเตรียมตัวที่รับมือการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต

ของมนุษย์ และการบำรุงรักษาและการฟื้นฟูเพื่อความยั่งยืนอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บนพื้นฐานแนวความคิดของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีองค์ประกอบหลักคือ ด้าน

การบริหารตนเอง ด้านการบริหารครอบครัว ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการพัฒนาชุมชน การศึกษานั้นพบว่า ประชาชนในตำบลบางเลนนำความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัว อาชีพ และในชุมชนครอบคลุมทุกด้าน โดยพิจารณาได้จากตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านการบริหารตนเอง			3.34		
2.ด้านการบริหารครอบครัว		3.74			
3.ด้านการประกอบอาชีพ			3.30		
4.ด้านการพัฒนาชุมชน		3.59			
เฉลี่ย			3.49		

นั่นคือ การศึกษาพบว่าประชาชนในตำบลบางเลนมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างความการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านบริหารครอบครัว และด้านการพัฒนาชุมชน มีลำดับมากที่สุด ส่วนด้านการประกอบอาชีพและด้านการบริหารตนเอง มีลำดับความสำคัญระดับปานกลางรองลงมา

เมื่อพิจารณาในระดับองค์ประกอบย่อยในแต่ละด้านของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาพบว่าในแต่ละด้านของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีจุดเน้นและลำดับความสำคัญแตกต่างกัน ด้านการบริหารตนเอง ให้ความสำคัญกับ เราต้องรู้จักการประหยัดอดออมลดรายจ่ายค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นมากที่สุด ด้านการบริหารครอบครัว ให้ความสำคัญกับ ฉันทและสมาชิกในครอบครัว ต้องรู้จักสามัคคีกันในเรื่องต่างๆมากที่สุดด้านการประกอบ

อาชีพ ให้ความสำคัญ ฉันทสามารถดำเนินชีวิตยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการประกอบอาชีพตามทรัพยากรที่มีอยู่โดยอาศัยความรู้ความสามารถเพื่อให้เกิดความพอเพียง มากที่สุดและด้านการพัฒนาชุมชนให้ความสำคัญ ฉันทใช้ปุ๋ยคอกทำปุ๋ยหมักชีวภาพใช้เพื่อลดรายจ่ายมากที่สุด

ในภาพรวมของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตตำบลบางเลน ให้ความสำคัญการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับครอบครัวและชุมชน แต่ในระดับองค์ประกอบย่อย ปรากฏการณ์ว่าประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางเลน เน้นความสำคัญของฉันทใช้ปุ๋ยคอกทำปุ๋ยหมักชีวภาพใช้เพื่อลดรายจ่ายและฉันทสามารถช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รู้จักหมั่นกำลังมีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากรากฐานที่มั่นคงแข็งแรง

3. ด้านปัญหาอุปสรรคและความคาดหวัง ของประชาชนต่อบทบาทหน่วยงานรัฐในการส่งเสริม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บนพื้นฐานของแนวคิดของปัญหาอุปสรรคและ
ความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของ
หน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง ซึ่งประกอบด้วยด้านหลักคือ 1) ด้านการปฏิบัติ
ตามนโยบาย การวางแผน และการพัฒนาชุมชน 2) ด้าน
การจัดทำแผนพัฒนาชุมชน 3) ด้านการบริหารและ
งบประมาณ 4) ด้านบุคลากรและการฝึกอบรม และ 5)
ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การศึกษา
นี้ได้ผลการศึกษาดังปรากฏอยู่ในตารางข้างล่าง

ตารางที่ 3 ด้านปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่หน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริม
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของรัฐ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านการปฏิบัติตามนโยบาย การวางแผน และ การพัฒนาชุมชน		3.77			
2.ด้านการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน		3.81			
3.ด้านการบริหารและงบประมาณ		3.62			
4.ด้านบุคลากรและการฝึกอบรม		3.75			
5.ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น		4.12			
เฉลี่ย		3.81			

ตารางชี้ให้เห็นว่า ประชาชนในตำบลบางเลนมี
ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของประชาชนต่อ
บทบาทหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมเฉลี่ยในระดับมาก(\bar{X} =3.81)
เมื่อเปรียบเทียบระหว่างด้านต่าง ๆ พบว่าปัญหา
อุปสรรคและความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาท
หน่วยงานภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิด
เห็น ด้านการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีลำดับ
ความสำคัญมากที่สุด ส่วนด้านการปฏิบัติตามนโยบาย
การวางแผน และการพัฒนาชุมชน ด้านบุคลากรและการ
ฝึกอบรม และด้านการบริหารและงบประมาณมี
ความสำคัญรองลงมา

เมื่อพิจารณาในระดับองค์ประกอบย่อยของแต่ละ
ด้าน การศึกษานี้ยังพบว่า มีประชาชนในเขตพื้นที่
ตำบลบางเลนมีความคาดหวังในระดับมากให้หน่วยงาน
ภาครัฐ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน มีการปรับตัว
และการพัฒนาบทบาทหน้าที่การส่งเสริมหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในด้านสำคัญคือด้านการมีส่วนร่วมใน
การแสดงความคิดเห็น เทศบาลตำบลบางเลนเปิดโอกาส
ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงาน
ของเทศบาลตำบลบางเลนเพื่อการรับทราบขั้นตอนใน
การดำเนินงานของเทศบาลตำบลบางเลน และด้านการ
จัดทำแผนพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลบางเลนทำ
แผนพัฒนาชุมชนและการใช้งบประมาณ โดยการวาง
กรอบและนโยบายเข้าถึงสภาพปัญหาของท้องถิ่น

การอภิปรายผล

การศึกษาเรื่องการรับรู้และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีนี้ อาจสรุปผลการศึกษาในภาพรวมได้คือ ในด้านการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนในตำบลบางเลนมีระดับการรับรู้เฉลี่ยทุกด้านในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้ด้านสถานะครอบครัวมากที่สุด ในด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนในตำบลบางเลนมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเฉลี่ยทุกด้านระดับปานกลางเช่นกัน โดยมีการประยุกต์ใช้ด้านการบริหารครอบครัวและด้านการพัฒนาชุมชนระดับมากกว่าด้านอื่นๆ และในด้านปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนในตำบลบางเลนระบุปัญหาอุปสรรคเฉลี่ยทุกด้านในระดับมาก โดยมีปัญหาอุปสรรคด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมีลำดับความสำคัญมากที่สุด ผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำมาเชื่อมโยงกับการอภิปรายผลการศึกษาในมุมมองและด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

อุปสรรคต่อการพัฒนาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในภาพรวม การศึกษาการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีนี้สะท้อนให้เห็นบริบทเฉพาะ (specific context) ของชุมชนในด้านการเกษตรที่มีพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากส่วนอื่นของสังคม อย่างไรก็ตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวความคิดที่กว้างและมีลักษณะสากลหรือทั่วไป ที่สามารถให้คำอธิบายความรู้และการประยุกต์ใช้กับสังคมในทุกส่วนและทุกระดับ ตั้งแต่ปัจเจกบุคคล ครอบครัว กลุ่ม องค์กร ชุมชน ภาคส่วนสังคม และรัฐบาล การอภิปรายผลการศึกษาในด้านอุปสรรคต่อการพัฒนาความรู้

อาจจำแนกให้ครอบคลุมหลายส่วนคือ แนวความคิด หลักการและทฤษฎี และการวิจัยการรับรู้และการเผยแพร่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับหลักการและทฤษฎีของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาที่ชุมชนตำบลบางเลนนี้สะท้อนให้เห็นข้อเท็จที่เป็นรูปธรรมที่สอดคล้องกับข้อเสนอทางทฤษฎีของนักวิชาการบางท่าน เช่น สุนัย เศรษฐ์บุญสร้าง, (2550) (Sunai Sersboonsrang, 2007) ที่เน้นว่าการบรรลุเป้าหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ตนเอง ความสามารถ และการพัฒนาที่ยั่งยืนของตนเอง รวมทั้ง สุเมธ ตันติเวชกุล, (2539) (Sumet Tantivejkul, 1996) ที่เสนอว่าในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประชาชนต้องพัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างและฟื้นฟูความรู้และคุณธรรมของตนเองและครอบครัว เป็นต้น

ส่วนในระดับการประยุกต์ใช้ ผลการศึกษาที่ตำบลบางเลนแสดงให้เห็นข้อจำกัดหลายด้านเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้กับชีวิตจริงในสังคมตามข้อเสนอแนะของนักวิชาการและชนชั้นนำหลายคนที่ยายามตอบสนองตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (นดา จันทร์สม, 2552) (Nada Chansom, 2009) ให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงการจัดการด้านการเงิน และการสร้างความมั่นคงทางด้านการเงินในระดับส่วนตัวและครัวเรือน แต่ปรากฏว่าประชาชนในเขตชุมชนบางเลนมีความสามารถประยุกต์ใช้ในด้านเหล่านี้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนมีปัญหาและความจำเป็นด้านอื่น ๆ ที่เผชิญหน้าในชีวิตประจำวันและครอบครัวมากกว่า นอกจากนี้ในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานของกลุ่มอาชีพและองค์กรเฉพาะกรณี ผลการศึกษาของการวิจัยนี้แสดงให้เห็นการค้นพบที่คล้ายคลึงกัน แม้ว่าบริบทของกลุ่มอาชีพและองค์กรเฉพาะด้านนั้นมีลักษณะต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาของ กุลวดี ล้อมทองและวีระ ภัทรานนท์, (2550)

(Kulvadee LomThong and Weera patranon, 2007).
วิชยาศกรณ วีระพันธ์, (2550) Vichayasakorn
Weerapan, 2007) รัตนา เนตรแจ่มศรี, 2550 (Rattana
Nitjamsri, 2007) ผลการศึกษาที่ปรากฏออกมามีความ
คล้ายคลึงกันนี้สนับสนุนการอธิบายว่า หลักการเหตุผล
และอิทธิพลแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมี
ความเป็นจริงในสังคมไทยและได้รับการยอมรับไปสู่การ
ปฏิบัติในชีวิตจริงค่อนข้างแพร่หลาย และมีความเป็นไปได้
ที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นอุดมการณ์หลักประการหนึ่งของ
สังคมไทย ที่สามารถกำหนดเป็นทิศทางและการขึ้นนำการ
เปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของสังคมไทยในอนาคต

ผลการศึกษาการรับรู้และการประยุกต์ใช้หลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในตำบลบางเลน
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีนี้ยังคงสะท้อนให้เห็น
สภาพปัญหาและความอ่อนแอขององค์การและการบริหาร
นโยบายของหน่วยงานภาครัฐในระดับทั่วไปและระดับ
พื้นที่เฉพาะ เช่นเดียวกันกับความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ทั่วไป
และผลการศึกษาเฉพาะกรณีต่าง ๆ กล่าวคือหน่วยงาน
ภาครัฐยังมีลักษณะด้อยความสามารถในการส่งเสริมและ
นำนโยบายต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติและเข้าถึงประชาชนผู้
ได้รับผลประโยชน์จากนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านที่
มีปัญหาและข้อจำกัดที่ชัดเจนคือด้านการวางแผน
กิจกรรมและงบประมาณให้มีความสอดคล้องและการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ผลการศึกษา
ในกรณีศึกษาของพื้นที่ตำบลบางเลนได้ชี้ให้เห็นปัญหา
อุปสรรคเหล่านี้อย่างชัดเจนในระดับองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น และยังชี้ให้เห็นปัญหาความขัดแย้งของการนำ
นโยบายไปปฏิบัติและการประสานนโยบายระหว่าง
รัฐบาลกลางและหน่วยงานท้องถิ่นอีกด้วย

การนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์และสร้าง ผลกระทบ

แม้ว่าจะเป็นกรณีศึกษาที่เน้นการสำรวจความ
คิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางเลน อำเภอ
บางกรวย จังหวัดนนทบุรีผลศึกษานี้มีนัยยะสำคัญที่

สะท้อนไปถึงการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายสู่
การปฏิบัติหลายด้าน ประการแรกในด้านการกำหนด
นโยบายและระดมบังคับนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง รัฐบาล
ควรดำเนินการควบคุมกันระหว่างการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ
นโยบายลงไปสู่ระดับต่าง ๆ คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค
และส่วนท้องถิ่น และการให้ความสำคัญกับการกำหนด
กลไกนโยบาย(policy mechanisms)และขีดความสามารถ
ปฏิบัติการตามนโยบายในระดับต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งจะ
เชื่อมโยงกับการถ่ายทอดและการสื่อสารนโยบาย การ
สร้างองค์กร แผนงาน และทักษะปฏิบัติการการขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์และแผนงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน และ
การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ ประการที่สองใน
ด้านการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับ
ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการพัฒนา
แผนงานนี้ให้มีความสามารถในการวัดและประเมิน
ประสิทธิผลด้านต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นในด้าน
เป้าหมายความสำเร็จและตัวชี้วัด แผนกิจกรรมส่งเสริม
การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ ประชาสัมพันธ์และชุมชน
สัมพันธ์การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับแผนงาน
และการติดตามและประเมินผลและประการสุดท้ายใน
ด้านการปลูกฝังและพัฒนาจิตสำนึกหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตำบลบางเลน ควรเข้าไปสร้างความร่วมมือกับ
คณะกรรมการชุมชนในการส่งเสริมการสร้างค่านิยมร่วม
และบรรทัดฐานของเศรษฐกิจพอเพียงใน
กระบวนการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

ความจำเป็นด้านการวิจัยในอนาคต

ผลการศึกษาเกี่ยวกับรับรู้และการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนบางเลนชี้ให้เห็น
ความจำเป็นด้านการค้นคว้าวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ความ
เข้าใจที่สามารถอธิบายความจริงและการพัฒนา
นโยบายเฉพาะในสังคมไทยหลายด้านและหลาย
ประเด็น โดยเฉพาะในระดับชุมชนและการปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ข้อเสนอประเด็นสำคัญสำหรับการวิจัยในอนาคตอาจครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1. การสังเคราะห์งานวิจัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเน้นการสำรวจ ตรวจสอบสถานะและความพยายามในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่อธิบายปรากฏการณ์เศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทยในด้านและระดับต่าง ๆ ทั้งในเชิงทฤษฎี นโยบาย และการปฏิบัติ

2. การพัฒนาองค์การและการบริหารเพื่อรองรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับต่าง ๆ ซึ่งเน้นผลผลิตในลักษณะคู่มือการสร้างกรอบแนวคิดและกรอบชี้แนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติสำหรับการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ

3. การพัฒนาชุมชนและสังคมในกรอบแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเน้นการพัฒนาตัวแบบ (models) ที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสร้างความรู้ทางทฤษฎีและคำอธิบายที่มีหลักการเหตุผลที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสังคมไทย

4. การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและเศรษฐกิจชุมชนที่รองรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเน้นการสำรวจวรรณกรรมและความรู้ด้านองค์การและการบริหารที่เหมาะสมสำหรับการประยุกต์ใช้ในพื้นที่วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจชุมชน

5. การสร้างและพัฒนาคู่มือเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือนซึ่งเน้นการสำรวจและการสร้างคู่มือการปฏิบัติด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครอบครัว

6. การพัฒนาผู้นำท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเน้นการสำรวจความรู้และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภาวะผู้นำในบริบทหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับผู้นำทั่วไปและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการเฉพาะสำหรับเทศบาลตำบลบางเลน

ผลการศึกษาเรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นปัญหาอุปสรรคหลายประการที่ประชาชนในพื้นที่ต้องการให้เทศบาลตอบสนองและดำเนินการ ขอบเขตปฏิบัติการครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1. เทศบาลตำบลบางเลนควรส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายทอดความรู้และการฝึกอบรมแนวทางการประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนในพื้นที่ให้เกิดผลลัพธ์อย่างจริงจัง

2. เทศบาลตำบลบางเลนควรสนับสนุนให้ครัวเรือนในเขตพื้นที่มีการรวมกลุ่มภายในชุมชนเพื่อคล้อยตามการปฏิบัติแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น

3. เทศบาลตำบลบางเลนควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและแนะนำข้อชี้แนะเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนให้มากขึ้นและอย่างต่อเนื่อง

4. เทศบาลตำบลบางเลนควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์มีการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและอย่างเพียงพอ

5. เทศบาลตำบลบางเลนควรส่งเสริมครัวเรือนในพื้นที่ให้มีความสามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในครัวเรือน เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว การทำน้ำส้วกชีวภาพ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้และประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้าน

ต่าง ๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง

2. ควรศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ เพื่อผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรจะมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนให้ความเข้าใจและให้คำแนะนำในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้ที่ถูกต้องและสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิผล

4. ควรศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชนเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยการกระจายข้อมูลข่าวสารการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของครอบครัวและชุมชนสนับสนุนชุมชนรวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการบริหารจัดการตนเองในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

5. ควรจะมีการส่งเสริมบทบาทของประชาชนให้มีส่วนในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชนโดยให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานพัฒนาของชุมชนในทุกด้านมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กุลวดี ล้อมทอง และ วีระ ภัทรานนท์. (2550).การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนิน

ชีวิต : ศึกษารณบุคคลากรสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2550). เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.

ณดา จันทร์สม.(2552).ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

รัตนา เนตรแจ่มศรี.(2550).การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษา.ประชาชนชุมชน

เกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) ไม่ได้ตีพิมพ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

วิญญูศากรณ์ วีระพันธ์.(2550).การดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สถาบันไทยพัฒนา.(2553).6 ทิศทาง CSR ปี 2553. กรุงเทพฯ: มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.

สุนัย เศรษฐบุญสร้าง.(2550).แนวปฏิบัติ 7 ขั้น สุวิถีเศรษฐกิจพอเพียง จากแนวปฏิบัติสู่แนวคิดทาง ทฤษฎีของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

สุเมธ ตันติเวชกุล.(2539).ความหมายและนิยามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

อภิรักษ์ พันธเสน.(2550).รายงานการวิจัยโครงการสังเคราะห์งานวิจัย ข้อเขียนและบทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. สถาบันการจัดการเพื่อชนบทและสังคม มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.

Reference

- Apichai Polasen.(2007). **Research Project Synthesis Report Writings and articles about Sufficient economy.** Institute for Rural and Social Management Foundation for Rural Reconstruction of Thailand under Royal Patronage.
- Cronbach, L. J.(1990). **Essentials of psychological testing (5th ed.)**. New York : Harper Collins Publishers. (pp.202–204).
- Kulvadee Lom Thong and Weera patranon.(2007).**Applying the Sufficiency Economy Philosophy to Life: A Case Study of the Crown Property Bureau.** Graduate School of Arts, National Institute of Development Administration.
- Nada Chansom.(2009).**Sufficiency Economy Philosophy with Development.** Bangkok: Graduate Institute. Development.
- Rattana Nitjamsri. (2007). **Application of Sufficiency Economy Concept to Practice Case study.** Amphoe Pak Kret Nonthaburi. (Master of Art Theses) not published. Institute of Management Development, Bangkok.
- Subcommittee Sufficiency Economy.(2006).**What is a "Sufficiency Economy".** Bangkok: The Central Coordination Centre Project Due to the Initiative.
- Sumet Tantivejkul. (1996). **Definition and definition of Sufficiency Economy Philosophy Bangkok:** National Economic and Social Development Board.
- Sunai SersBoonsrang. (2007). **7 Steps to Sufficiency Economy From concept to concept.** The theory of sufficiency economy. Bangkok: SE-EDUCATION.
- Thaipat Institute. (2010). **6 Direction CSR in 2553.** Bangkok: Thai Restoration Foundation under the Royal Patronage.
- The National Economic and Social Development Board. (2007). **Philosophy of the Sufficiency Economy.** Bangkok: 21 Century. (in Thai)
- Vichayasakom Weerapan.(2007).**Living according to Sufficiency Economy Philosophy : Amphoe Amphoe Ang Thong .**Thesis Master of Arts, National Institute of Development Administration.